

Vi har endnu ikke haft en stille dag, siger Rikke Helms, der leder Det danske Kulturinstitut i Letland

Tekst:
Jan Larsen

Foto:
Bo Jamer/Pressehuset

På det store, pompøse skilt ved siden af hoveddøren står der så fremmedartede gloser som »Latvijas Rakstnieku Savienība« og »Danijas Kulturas Instituts«. Men inden for på anden sal er det noget så hjemligt som en tidligere Horsens-pige, Rikke Helms, der slår sine folder.

Vi befinder os i en gammel, jødisk herskabsbolig i midten af den lettiske hovedstad, Riga. Benjaminernes hus, som det hedder.

Snart støder blikket på blyndfattede ruder, snart et stukloft. I disse overrådige lokaler holdt Letlands kulturelite sammenkomster for år tilbage.

Altsammen som en skærende kontrast til dagens Letland, hvor alt er gennemsyret af fattigdom og forfald. Og det rimer heller ikke helt med forholdene lidt hen ad den ene gang.

Her holder Det danske Kulturinstitut til på 10. måned under meget beskedne forhold. I et lokale på cirka 10 kvm. bestyrer Rikke Helms og sekretæren Dagnija Dilane Danmarks første og indtil videre eneste danske forpost i de baltiske lande.

Nok at lave

Men det har tilsyneladende ikke forhindret kulturinstituttet i at opfylde sin mission herovre i det, som nogle kalder en del af Norden. Nemlig at fremme udvekslingen af kultur og besøg mellem Danmark og Estland, Letland samt Litauen.

- Vi har stort set ikke haft en stille dag siden starten. Ja, det er måske lidt overdrevet. Nogle dage er selvfølgelig mere stille end andre. Men der har været nok at lave.

- Vi får mange henvendelser, og det er vi glade for, fortæller Rikke Helms.

Og situationen kan næsten ikke understrege ordene på bedre vis. Lederen af instituttet og Deres udsendte har nemlig søgt tilflugt i et andet lokale i det store hus. Ellers havde de kimende telefoner på det lille kontor forpurret alle tilbøb til noget, der bare kunne ligne et interview.

Nu blev det trods alt til 20 minutters snak, hvor telefonen kun ringede en gang!

Hundreder af besøgende

Kulturinstituttet hjælper blandt andet til med at lave programmer for grupper af danskere vil kikke nærmere på det baltiske område. Og vice versa. Desuden har instituttet været mellemed for en række danske kunstnere, der har optrådt i Baltikum. Og ligeså den anden vej.

- Jeg vil skyde på, at vi har formidlet over 100 danskeres besøg her i Baltikum. Og mindst ligeså mange den modsatte vej, lyder 10 måneders rapporten fra en tilfreds Rikke Helms.

Dertil kommer, at kulturinstituttet arrangerer kurser for letterne i både engelsk og dansk. Det har instituttet hentet nogle pensionerede sprog lærere fra Danmark over for at tage sig af.

- Og så er vi ellers et spørgebureau for halte-

Telefonen kimer uafsladeligt på det lille kontor, som udgør Danmarks eneste forpost i de baltiske lande. Men Rikke Helms tager opringningerne med godt humør, og den 10-årige søn, Peter, fortsætter ufortradent med at spille Arctic Fox på computeren.

Rikke Helms har fået et enkelt vidnesbyrd om det seneste års uroligheder i Baltikum. En enkelt kugle har lavet et skudhul på hendes grå Toyota, men hun sad ikke selv i køretøjet, da det skete.

re, der gerne vil over til Danmark og studere, tilføjer hun.

Glade for støtte

Og det er virkelig en udveksling, som Rikke Helms mener, der er brug for netop nu, hvor Baltikum prøver at løsrive sig fra Sovjetunionen.

- Borgerne i Baltikum har brug for at se, hvordan andre demokratier fungerer. Simpelt hen for at finde ud af, om de kan lave noget tilsvarende her. På den måde bliver kulturinstituttet et led i den demokratisering, der er i gang i de tre lande, siger hun.

Inspiration

I den forbindelse lægger lederen af kulturinstituttet dog vægt på, at udvekslingen ikke må gå hen og blive en ensrettet motorvej fra Danmark - og det øvrige Skandinavien - til de baltiske lande.

- Det er ikke meningen, at de baltiske lande skal lave en kopi af Danmark. De skal blot have en mulighed for at få inspiration, og her kan vi være deres vindue ud til den store verden så at sige.

- Baltikum vil være en del af Europa, og borgerne i de tre baltiske lande er meget glade for den støtte, de kan få fra Norden, lyder Rikke Helms' erfaringer efter sin første tid i jobbet.

Og ikke mindst Danmark står klart i erindringerne hos balterne:

- Mange ved, hvad Danmark er, fordi vores udenrigsminister har støttet Baltikum så meget, som han har. Og så spiller det en rolle, at Danmark er på størrelse med de baltiske lande, tilføjer hun.

Har fået følgeskab

Rikke Helms kan desuden se tilbage på 10 måneder med fremgang for kulturinstituttet rent internt.

Kontorlokalerne er ganske vist de samme som i starten. Men den 1. november fik instituttet en filial i Estlands hovedstad Tallinn, og lige nu er der også planer om at etablere endnu en af slagsen i Vilnius, der er hovedstad i Litauen.

Dertil kommer, at kulturinstituttet har fået følgeskab af endnu et tilsvarende organ - efter at det har været alene på sit felt. Det er tre informationscentre, som Nordisk Råd har etableret i de tre baltiske hovedstæder for at fremme udvekslingen af kultur og informationer mellem Baltikum og Skandinavien.

- Det må jo være et tegn på, at Danmark så rigtigt, da vi etablerede os, konstaterer Rikke Helms.

På finansloven

Endelig er der sket det siden starten, at kulturinstituttet er kommet på finansloven i Danmark. Og kulturministeren har lige søgt om ekstra 475.000 kr. til instituttet.

Men Letland yder også et bidrag. Da kulturinstituttet skulle etableres, mødte letterne op med 50.000 rubler (cirka 12.500 kr.), som de havde indsamlet. Og lokalerne - hvor beskedne de så end måtte være - er stillet gratis til rådighed.

- Vi bliver simpelthen båret på hænder og fødder. Dørene er åbne overalt, hvor vi kommer frem, lyder meldingen fra den 43-årige Horsens-pige efter et lille års tid som Danmarks ansigt i det urolige område.